

PROTOKOLL
fra
møtet i Omsetningsrådets arbeidsutvalg
onsdag 27. februar kl. 1000

(Møte nr. 1 2002)

Møtet ble satt kl. 1000

Til stede: Ottar Befring (leiar), Steinar Hauge, Trond Spanne (for Kirsten Indgjerd Værdal), Arne Vinje og Torbjørn R. Skjerve

Forfall: Kirsten Indgjerd Værdal

Fra SLF: Haavard Elstrand, Sindre Flø, Trond J. Trondsen, Tor Erik Jørgensen, Roald Nes, Randi Evju Schweigaard, Bjørn Skjeppe, Hanne Klægstad, Christian Wormstrand

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokoll fra møtet i Arbeidsutvalget 28.11.2001 godkjennes.

Innhold protokoll:

3.	Tildelingsbrev frå Landbruksdepartementet til Statens landbruksforvaltning..... - Orienteringssak	3
4.	Kompensasjon for ekstra lagerkostnader knyttet til lagring av sprit og potetstivelse i 2000/2001.....	4
5.	Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave for prisnedskrivning av potetsprit 2. halvår 2001	6
6.	Markedsregulering i melkesektoren – Administrasjonsgodtgjørelse 2. halvår 2001	7
7.	Markedsregulering i melkesektoren – Levering av skolemelk 2. halvår 2001 ..	7
8.	Avsetningstiltak melk – prisnedskrivning av geitemelk til fôr, 2. halvår 2001.	9
9.	Avsetningstiltak melk - Kostnader til mellomtransport av reguleringsprodukter 2. halvår 2001	10
10.	Markedsregulering i kjøttsektoren – Eksport i perioden mai- oktober 2001 ..	11
11.	Markedsregulering kjøtt - Fastsettelse av sats for kadaverhåndtering 2. halvår 2001	11
12.	Avsetningstiltak kjøtt – Klage fra Joar Holan på krav om tilbakebetaling av mottatt tilskudd til avvikling av svinehold.....	13
13.	Markedsregulering fjørfe - Markedssituasjonen for kylling i 2001	14
14.	Markedsregulering i fjørfesektoren – Administrasjonsgodtgjørelse 2. halvår 2001	15
15.	Støtte til Matmerk fra omsetningsavgiftene på kjøtt, egg og fjørfekjøtt, melk og hagebruk - Orienteringssak	16
16.	Budsjett for 2002 for GPS - Avsetningstiltak.....	18
17.	Avsetningstiltak kjøtt - Prinsipper for godtgjørelse av pallehold	20
18.	Avsetningstiltak kjøtt - Sats for pallehold og fastsettelse av rente 2. halvår 2001	23
19.	Fastsetting av omsetningsavgift på korn.....	24
20.	Endring i interne retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	27
21.	Avsetningstiltak melkesektoren – Synnøve Findens klage av 27.4.01 over vedtak i Omsetningsrådet som medfører overkompensasjon for eksporttap på hvitost.....	29
22.	Evalueringsav faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.....	33

3. Tildelingsbrev frå Landbruksdepartementet til Statens landbruksforvaltning - Orienteringssak

Tildelingsbrevet av 22. januar 2002 definerer oppgavene til Statens landbruksforvaltning. Omsetningsrådet fatter vedtak om en del midler over jordbruksavtalen. For disse midlene gjelder kravene til økonomistyring og rapportering som på samme måter som for de andre midlene over statsbudsjettet.

Tildelingsbrevet gir oversikt over inntekts- og kostnadssiden for Statens landbruksforvaltning. På inntektssiden er Omsetningsrådet sine aktiviteter inkludert i kap 4143, post 01 på totalt 22 999 000 kroner. Hvor stor andel av dette som vil bli ført over omsetningsavgiften vil framgå av administrasjonsbudsjett til Statens landbruksforvaltning. Dette vil bli lagt fram for Arbeidsutvalget i neste møte for endelig behandling i Omsetningsrådet.

På kap. 1150 - 70.11 er det gitt en ramme for 2002 på 48,4 mill. kroner. Nærmere fordeling av disse er vist i tabellen nedenfor.

Tiltak	Beløp, kr
Kollektiv omsetningsavgift	10 000 000
Kadaver	5 000 000
Potetsprit	18 500 000
Avs.tiltak hagebruk	3 900 000
Produsentsammenslutninger	1 000 000
Skolemelk	10 000 000
SUM	48 400 000

I St.prp 1 (2001/2002) er ordningen med prisnedskrivning av frukt og grønt i skolen overført til underpost 77.15. På kap 1150-77.15 er det bevilget 17,9 mill. kroner til opplysningsarbeid om frukt, grønnsaker og poteter samt 1 mill. kroner til foredlingsarbeid i kornsektoren.

Nærmere fordeling av post 77.15 er vist i tabellen nedenfor.

Tiltak	Beløp, kr
Frukt og grønt i skolen	10 000 000
Opplysning Frukt og grønt	5 500 000
Oppl. potet	2 000 000
Produsentrett veiledning potet	400 000
Kornforedling	1 000 000
SUM	18 900 000

Vedtak:

Tildelingsbrevet for Statens landbruksforvaltning for 2002 blir tatt til etterretning.

4. Kompensasjon for ekstra lagerkostnader knyttet til lagring av sprit og potetstivelse i 2000/2001

HOFF Norske Potetindustrier (HOFF) søker gjennom brev av 16.11.2001 om kompensasjon for ekstra lagerkostnader ved lagring av sprit og potetmel i 2000/2001. Korrigert oppgave over lagerbeholdningen av stivelse gjennom året er oversendt til Statens landbruksforvaltning (SLF) i brev av 04.12.2001. HOFF sitt lagrede kvantum av sprit og potetstivelse er revisorbekreftet i brev av 05.12.2001.

HOFF er tidligere innvilget kompensasjon for ekstra kostnader knyttet til lagring av sprit og potetstivelse for sesongene 1998/1999 og 1999/2000.

HOFF angir i sin søknad at det også i sesongen 2000/2001 har vært store kostnader i forbindelse med ekstraordinære lagerbeholdninger av stivelse og sprit. Lagersituasjonen er tilnærmet normal pr. 30.06.2001.

I St.prp. nr. 82 (1999-2000) Om jordbruksoppjøret 2000 – endringer i statsbudsjettet for 2000 m.m. er tatt inn:

”Prisnedskrivningstilskuddet til potetsprit videreføres med en bevilgning på 18,5 mill kr. Omsetningsrådet kan i 2001 omdisponere inntil 3 mill kr av avsetningen til prisnedskrivning av potetsprit til kompensasjon for ekstra lagerkostnader i forbindelse med avrensordningen.”

I HOFF sin søknad er den faktiske lagerbeholdningen for sprit og potetstivelse angitt for hver måned fra 31.07.2000 og fram til 30.06.2001. I samme oversikt er tatt med minimumslager (lager som skal sikre leveranse av sprit og potetstivelse til enhver tid) og beregnet overskuddslager (differansen mellom det som er HOFF sitt lager og minimumslageret).

I sin angivelse av minimumslager for hver måned, har HOFF tatt hensyn til salget i måneden og en buffer som tilsvarer en måneds salg. Minimumslageret skal ytterligere dekke inn salget i de månedene det ikke er produksjon av disse produktene.

HOFF har brukt de bokførte produktverdiene som lagerverdier for sprit og potetstivelse i sin søknad. For potetstivelse er brukt en verdi på kr 6,43 pr. kg. For sprit er brukt en verdi på kr 10,00 pr. liter. Sprit som selges til Arcus blir prisnedskrevet med 7 kroner pr. liter. Lagerverdien av sprit som ligger på HOFF sitt eget lager er ikke prisnedskrevet. Dette skjer først når spriten blir solgt til Arcus.

Med et normalt salg av sprit og potetmel i juli og august og start av ny produksjonssesong for disse produktene i september, anslår HOFF et forretningsmessig tilpasset lager pr. 01.07. å være 500.000 liter sprit og 3.000 tonn potetmel. Med bakgrunn i at beholdningene for disse produktene pr. 01.07. skal sikre salg fram til ny norsk produksjon, mener SLF at lageret virker rimelig anslått.

Gjennomsnittlig lager hos HOFF ut over det de selv definerer som forretningsmessig tilpasset lager, utgjorde sesongen 1998/1999 1.115.000 liter sprit og 6.505 tonn potetmel. For sesongen 1999/2000 utgjorde lageret 987.000 liter sprit og 4.458 tonn potetmel. For sesongen 2000/2001 utgjør dette lageret 449.000 liter sprit og 2.034 tonn potetmel.

Basert på overskuddslageret for 2000/2001 har HOFF beregnet den totale ekstrakostnaden for lagringen av sprit og potetmel til 1.559.800 kroner. Beregningen er basert på en ekstrakostnad knyttet til lagring av sprit som utgjør kr 0,62 pr. liter (kun rentekostnader), og ekstrakostnader knyttet til lagring av potetmel som utgjør kr 0,63 pr. kg (kr 0,37 i rentekostnader og kr 0,26 i lagerleie).

Finansiering av overskuddslageret har HOFF gjort ved lån i Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Rentesats for lånet har vært slik: 3. kvartal 2000, 6,0 %, 4. kvartal 2000, 6 %, 1. kvartal 2001, 6,3 % og 2. kvartal 2001, 7,4 %. Dette gir et uveid gjennomsnitt på 6,43 %. Denne sats er lagt til grunn i beregningen av rentekostnader.

HOFF har i den aktuelle perioden dekket sitt lagerbehov for potetstivelse gjennom kun å benytte egne lagerlokaler. HOFF mener selv med ekstraordinær lagring å ha båndlagt lokaler som ellers kunne vært benyttet til andre formål, og derfor er lagerleie tatt med i deres grunnlag for beregning av ekstra lagerkompensasjon.

I sesongene 1998/1999 og 1999/2000 har HOFF kun mottatt kompensasjon for leie av eksternt lager knyttet til overskuddslagring av potetmel. SLF ser ikke at det er kommet nye momenter til i saken og mener at det ikke skal gis godtgjørelse til HOFF for lagerleie for potetmel i 2000/2001.

Ut fra dette mener SLF at følgende kan legges til grunn for beregning av kompensasjon for ekstra lagerkostnader i 2000/2001:

Rentekostnader, spritlager:	449.000 l à kr 0,62	=	kr	278.380,-
<u>Rentekostnader, lager stivelse:</u>	<u>2.034.000 kg à kr 0,37</u>	=	kr	<u>752.580,-</u>
<u>Total</u>		=	kr	<u>1.030.960,-</u>

Det er bevilget 7.711.052 kroner til prisnedskrivning i henhold til HOFF sine oppgaver for omsetning av potetsprit og om leveranse av rektifisert sprit for 1. halvår 2001. Tilsvarende oppgaver fra HOFF for 2. halvår 2001 viser at det er brukt 9.883.493 kroner.

For 2001 er det 18,5 mill. kroner som kan brukes til prisnedskrivning av potetsprit, nedskrivning av kostnader knyttet til rektifisering av sprit og eventuell kompensasjon for ekstra lagerkostnader. Dette innebærer at 905.455 kroner gjenstår av bevilgningen til å dekke kompensasjon for ekstra lagerkostnader i 2001.

Trond Spanne tok opp spørsmålet om muligheten til å bruke midler fra fondet for hagebruk til kompensasjon for ekstra lagerkostnader av midler stilt til disposisjon over jordbruksavtalen. Det ble enstemmig vedtatt at Statens landbruksforvaltning skulle vurdere dette, og legge det fram som en egen sak for Arbeidsutvalget.

Oppgave over lagerbeholdning av sprit og potetstivelse er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i St.prp. nr. 82 (1999-2000) Om jordbruksoppgjøret 2000 – endringer i statsbudsjettet for 2000 m.m. gjøres følgende

Vedtak:

Søknad fra HOFF Norske Potetindustrier om kompensasjon for ekstra kostnader knyttet til lagring av sprit og potetmel i 2000/2001 innvilges med et beløp på 905.455 kroner. Beløpet blir ført som bevilget av midler disponert under jordbruksavtalen punkt 7.6.2 (statsbudsjettet kapittel 1150, post 70.01)

Statens landbruksforvaltning bes om å vurdere om det kan brukes midler fra fondet for hagebruk til kompensasjon for ekstra lagerkostnader.

**5. Avsetningstiltak hagebruk – Oppgave for prisnedskrivning av potetsprit
2. halvår 2001**

For 2001 er det 18,5 mill. kroner som kan brukes til prisnedskrivning av potetsprit, nedskrivning av kostnader knyttet til rektifisering av sprit og eventuell kompensasjon for ekstra lagerkostnader knyttet til lagring av sprit/potetmel. Det anvendes en prisnedskrivingssats på 7 kroner pr. liter levert sprit og en prisnedskrivingssats på 3 kroner pr. liter rektifisert sprit.

I brev av 09.01.02 sender HOFF Norske Potetindustrier (HOFF) oppgave over omsetningen av sprit 2. halvår 2001. Oppgaven viser at det er omsatt 1.002.572 liter sprit som tilsvarer et tilskudd til prisnedskrivning på 7.018.004 kroner.

HOFF sender i faks av 17.01.02 oppgave over rektifisert sprit for 2. halvår 2001. Dette utgjør 955.163 liter sprit som tilsvarer et tilskudd på 2.865.489 kroner.

Det er bevilget 7.711.052 kroner tidligere i henhold til HOFF sine oppgaver for omsetning av potetsprit og om leveranse av rektifisert sprit for 1. halvår 2001. Dette innebærer at 905.455 kroner gjenstår av bevilgningen til å dekke eventuell kompensasjon for ekstra lagerkostnader i 2001.

Oppgavene over omsetning av sprit og over rektifisert sprit er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i jordbruksavtalen 3.2 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgavene fra HOFF om omsetning av potetsprit og om leveranse av rektifisert sprit for 2. halvår 2001 godkjennes og det bevilges i alt 9.883.493 kroner til prisnedskrivning av disse produktene. Beløpet blir ført som bevilget av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalens punkt 3.2 (statsbudsjettets kapittel 1150, post 70.11).

6. Markedsregulering i melkesektoren – Administrasjonsgodtgjørelse 2. halvår 2001

Administrasjonsgodtgjørelsen i melkesektoren for avtaleåret 2001/2002 ble fastsatt til kroner 9 418 750 i møte i Omsetningsrådet 28. november 2001.

Med brev av 04.02.2002 oversender Tine Norske Meierier søknad om godtgjørelse for administrasjonskostnader for 2. halvår 2001 på 4 605 125 kroner. Dette samsvarer med det budsjettet som er godkjent for avtaleåret.

Tine Norske Meierier anfører i søknaden at arbeidsomfang og lønnskostnader har økt som følge av en rekke saker foregående år. Sakene har i hovedsak vært tilknyttet prisutjevningsordningen, men har også indirekte og direkte vært knyttet til markedsreguleringsordningen. Tine Norske Meierier har valgt å ikke hensynta ekstrakostnadene de mener dette har medført når det gjelder administrasjon av markedsreguleringen.

Med hjemmel i "Retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren" fastsatt av Omsetningsrådet 28.11.1996 art. II gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven for administrasjon av markedsreguleringen for melkesektoren for 2. halvår 2001 godkjennes og kroner 4 605 125 bevilges fra fondet for omsetningsavgift på melk.

7. Markedsregulering i melkesektoren – Levering av skolemelk 2. halvår 2001

I henhold til art. X i retningslinjene for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren, fastsatt av Omsetningsrådet 28.11.1996, kan det godtgjøres for prisnedskrivning i forbindelse med gjennomføringen av skolemelkordningen.

Med brev av 09.01.2002 sendte Tine Norske Meierier oppgave over levert skolemelk i 2. halvår 2001, og Gausdalmeieriet AS sendte tilsvarende oppgave 08.02.2002.

I følge oppgavene er det levert 7 745 189 liter melk med kr 2,50 i prisnedskrivning pr. liter. I tillegg har Tine Norske Meierier søkt om å få utbetalt prisnedskrivingsmidler for uteglemt varelinje for 1. halvår 2001 på 12 818 liter økologisk lettmeik. For 2. halvår 2001 er det solgt 95 000 liter mindre enn prognosene tilsa. Salget fordeler seg mellom de ulike melketypene og mellom de ulike selskapene på følgende måte:

	Tine Norske Meierier	Gausdal-meieriet AS	Totalt	%
Helmelk, ltr	1 020 051	9 363	1 029 414	13,3
Lettmelk, ltr	6 169 187	33528	6 202 715	80,1
Økologisk lettmeik, ltr	61 255		61 255	0,8
Ekstra lett, ltr	225 574		225 574	2,9
Skummet melk, ltr	225 644	471	226 115	2,9
Lett kulturmeik, ltr		116	116	0,0
Sum 2. halvår 2001, ltr	7 701 711	43 478	7 745 189	
Beløp 2. halvår 2001, kr	19 254 274	108 695	19 362 969	
Prognose 2. halvår 2001, ltr	7 800 000	40 000	7 840 000	
Salg 2. halvår 2000, ltr	8 316 337	34 937	8 351 274	

Samlet prisnedskrivning ved levering av skolemilk i 2. halvår 2001 tilsvarer kroner 19 362 973.

Utvikling i salg av skolemilk er fortsatt negativ for 2. halvår 2001, til tross for at prisnedskrivningen har økt fra kroner 1,50 til kroner 2,50. Det ble i 2. halvår 2001 levert ca. 600 000 liter mindre melk, i forbindelse med gjennomføringen av skolemilkordningen, enn i tilsvarende periode i 2000.

Det har vært fokusert i media på at Tine Norske Meierier har satt en nedre grense på 200 kroner i uka for bestillinger av skolemilk. Dette medfører at små barnehager mister både direktelevering og rabatter. For de tilfellene som ble trukket frem i media har saken i etterkant løst seg. Det jobbes med en permanent løsning fra Tine Norske meierier og Statens landbruksforvaltnings side, slik at dette ikke oppstår som et problem i tilsvarende saker senere. Det er imidlertid behov for å utrede blant annet kontrollrutinene overfor kjøperne.

Ved en feil er uteglemt varelinje fra 1. halvår 2001, økologisk lettmeik, fakturert to ganger. I brev av 09.01.2002 fra Tine Norske Meierier er økologisk lettmeik 1. halvår 2001 både spesifisert som egen varelinje samt tatt inn i "total mengde" 2. halvår 2001. Tine Norske Meierier er innforstått med feilen og har ved brev av 12.02.02 oversendt korrekte tall.

Opgaven fra Tine Norske Meierier er attestert av statsautorisert revisor. Revisorattestert oppgave fra Gausdalmeieriet AS ble lagt fram i møtet.

Med hjemmel i ”Retningslinjer for bevilgninger til markedsreguleringstiltak innenfor melkesektoren av 28.11.1996” art X gjøres følgende

Vedtak:

- a) Oppgaven for levering av skolemelk i 2. halvår 2001 for Tine Norske Meierier på totalt kroner 19 273 501 godkjennes. Av dette er kroner 19 227 dekning for økologisk lettmelk fra 1. halvår 2001. 5 mill kroner bevilges av midler stilt til disposisjon under jordbruksavtalen og kroner 14 273 501 bevilges av midler for fondet for omsetningsavgift på melk.
- b) Oppgaven for levering av skolemelk i 2. halvår 2001 for Gausdalmeieriet AS godkjennes og kroner 108 695 bevilges av midler for fondet for omsetningsavgift på melk.

8. Avsetningstiltak melk – Prisnedskrivning av geitemelk til fôr, 2. halvår 2001

I henhold til ”Retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren”, fastsatt av Omsetningsrådet 28.11.1996 art. VIII kan markedsregulator godtgjøres ved prisnedskrivelse av geitemelk som går til fôr.

Med brev av 04.02.2002 oversender Tine Norske Meierier oppgave over geitemelk anvendt til fôr i 2. halvår 2001. I oversendelsesbrevet fra Tine Norske Meierier vises det til brev fra Statens landbruksforvaltning av 28.08.2000. Brevet inneholder beskrivelse av rutiner for revisjon av oppgavene.

I perioden er det til sammen benyttet 895 739 liter, med en samlet prisnedskrivning på kroner 3 045 135. I prognosene var det lagt inn 2,1 mill kroner. Prisen som er oppnådd på melken har i 2. halvår variert fra 7–40 øre pr liter. Den gjennomsnittlige oppnådde prisen i perioden er 16 øre pr liter, mens den i tilsvarende periode i 2001 var på 26,35 øre pr. liter.

Veid netto råvareverdi i 2. halvår 2001 var kroner 3,59. Etter fratrekk av næringsmiddelavgiften og forskningsavgift på til sammen 2,5 øre pr. liter melk og oppnådd pris for salg, er grunnlaget for beregning av dekning kr 3,3995 pr. liter. Dette tilsvarer 3 045 135 kroner.

Tabellen nedenfor viser en oppstilling over oppgave for 2. halvår i år sammenlignet med samme periode i 2000.

	Kvantum litr	Netto rå- vareverdi kr/litr	Oppnådd pris kr/litr	Avgift kr/litr	Deknings- grunnlag kr/litr	Refusjons- beløp kr/litr
2. halvår 01	895 739	3,59	0,16277	0,025	3,3995	3 045 135
2. halvår 00	677 624	3,61	0,26350	0,02	3,3305	2 256 826

* Tallene er ikke helt nøyaktige da det er foretatt avrundinger i desimalene.

Som tabellen viser er det anvendt i overkant av 200 000 liter mer geitemelk til fôr i 2. halvår 2001 sammenliknet med 2000. I budsjettet for omsetningsavgiften 2001, var det lagt inn for 2. halvår 2001 kroner 2,1 mill. Årsaken til overskridelsen er i hovedsak økt volum, som skyldes at det har vært lavere behov for Ekte Geitost til oppkok av brunost, slik at behovet for å selge geitemelk til fôr har blitt større.

Revisorattestert oppgave ble lagt fram på møtet.

Med hjemmel i art VIII i ”Retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor melkesektoren” fastsatt av Omsetningsrådet 28.11.1996 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over anvendelse av geitemelk til fôr for 2. halvår 2001 godkjennes, og kroner 3 045 135 bevilges fra fondet for omsetningsavgift på melk.

9. Avsetningstiltak melk - Kostnader til mellomtransport av reguleringsprodukter 2. halvår 2001

Med brev av 28. januar 2002 sender TINE Norske Meierier oppgave over kostnader med mellomtransport av reguleringsprodukter i 2. halvår 2002. Kostnadene gjelder mellomtransport av skummet melkepulver fra Tine Østlandsmeieriet til leid lager på Rudshøgda. Dette er kostnader som kommer i tillegg til ordinære transportkostnader som inngår i prisutjevningen.

Årsaken til denne transporten er overføring til leid lager p.g.a. for liten lagerkapasitet ved Tine Østlandsmeieriet Brumunddal. Nærmere bestemmelser for dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter, pkt. 3.1-3.3, gir grunnlag for å søke om dekning av slike kostnader.

Oppgaven er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i pkt 3 i ”Nærmere bestemmelser for dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter” fastsatt av Arbeidsutvalget 27.11.1998 gjøres følgende

Vedtak:

Oppgaven over mellomtransport av reguleringsprodukter for 2. halvår 2001 godkjennes, og kr 30 635 bevilges av midler fra omsetningsavgiften på melk.

10. Markedsregulering i kjøttsektoren – Eksport i perioden mai- oktober 2001

Med brev av 08.11.2001 og 03.12.2001 sender Norsk Kjøtt oppgave over eksport og frysefradrag for perioden mai-oktober 2001.

Det har blitt eksportert 129 tonn gris i perioden.

Rentesats for 2. halvår 2001 vil bli fastsatt i Omsetningsrådets møte 26.04.01, og det blir korrigert for eventuell endret sats i senere oppgave.

I den aktuelle perioden er det kun svin som er eksportert, og eksportkostnaden utgjør 2,1 mill. kroner.

I oppgaven inngår en rentekorreksjon for tidligere godkjente oppgaver for perioden januar-april på kr 7000 som en følge av at renten for 1 halvår 2001 ble økt til 7,6 % i Omsetningsrådets møte 19.06.2001.

Av oppgaven framgår det at eksporten i hovedsak har bestått av svinekam til Spania, Tyskland, Estland og Nederland. Oppnådd pris har variert mellom kr 17 og kr 19 pr. kg.

Frysefradraget utgjør i den aktuelle perioden kr 140.000 for svin og kr 500.000 for sau/ lam. Frysefradraget på sau/lam har variert fra 1,4 % i juni til 5,7 % i august, og hvor det senere er redusert.

Opgavene er attestert av statsautorisert revisor.

Med hjemmel i pkt. IV og VI i "Retningslinjer for bevilgninger til reguleringstiltak innenfor kjøttsektoren" av 14.03.96 gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget godkjenner oppgavene for reguleringseksport og frysefradrag for perioden mai tom. oktober 2001 på til sammen kr 2.805.225, og beløpet føres som bevilget av midler fra omsetningsavgiften på kjøtt.

11. Markedsregulering kjøtt - Fastsettelse av sats for kadaverhåndtering 2. halvår 2001

I jordbruksoppgjøret 2001 ble bevilgningen til kadaverhåndtering videreført med 5 mill. kroner.

I følge § 5 i forskriften om kadaverhåndtering er det Omsetningsrådets arbeidsutvalg som fastsetter en sats pr. henting pr. bruk/ oppsamlingspunkt gjeldende for ett år. Bevilgning i jordbruksavtalen og prognose for antall stopp er grunnlaget for nivået på satsen.

I følge e-mail fra Norsk Kjøtt 18.01.2002 foreslås det en videreføring av satsen for 2. halvår 2001. I telefonsamtale med viseadministrerende direktør Trygve Brandrud i Norsk Kjøtt 13.02.2002 bekreftes at satsen på kr 177 pr. stopp også foreslås videreført i 2002 så lenge bevilgningen i jordbruksavtalen ikke økes. Utgangspunktet er en ramme på 4 mill kroner til kadaver av storfe, sau og gris.

I følge Norsk Kjøtt viser prognosene for antall hentinger en økende tendens. Det geografiske området som kan bli omfattet av ordningen vil bli utvidet. I tillegg går Norsk Kjøtt over til et opplegg hvor produsentene ikke lenger skal betale en egenandel, og det antas at dette vil medføre at flere kadaver blir hentet til destruksjonsanlegget.

På bakgrunn av en antatt økning i kadaverhentinger og en utvidet definisjon av "risikomateriale" som Norsk Kjøtt orienterte om ved forrige satsfastsettelse, mener Norsk Kjøtt at bevilgningen til kadaverhåndtering over jordbruksavtalen for 2002 bør økes, og vil ta opp spørsmålet i forbindelse med årets forhandlinger. I følge Norsk Kjøtt har definisjonsutvidelsen av "risikomateriale" medført at tilskuddet utgjør en mindre andel av de totale kostnadene enn tidligere.

Endringen innebærer at både kjøttbeinmjøl og fett fra destruksjonsprosessen må brennes, mens det tidligere ble omsatt til pelsdyrfôr og teknisk fett. Konsekvensene av dette er at inntektene blir sterkt redusert og kostnadene har økt pga. strengere krav til håndtering av risikomateriale.

Omsetningsrådet vedtok i møte 19.03.2001 at satsene som benyttes i markedsreguleringen skal fastsettes for kalenderår, og ikke avtaleår. Statens landbruksforvaltning vil framlegge forslag til satser som skal gjelde for 2002 når bevilgning til ordningen for 2002 er fastsatt.

På nåværende tidspunkt er det vanskelig å forutsi hvor store kostnadene til kadaverhåndtering blir i 2002, da det er flere uavklarte spørsmål knyttet til ordningen. Statens landbruksforvaltning har behov for en prognose for antall hentinger av kadaver i 2002 på bakgrunn av at det geografiske området er planlagt utvidet og at produsentenes egenandel bortfaller.

Etter 26.10.2001 gjelder forskriften for kadaverhåndtering også høner i Nord Norge. Siden det er samme bevilgning over jordbruksavtalen som skal dekke kostnadene ved både høner og kadaver, bør omfanget og kostnadene ved kadaverhåndtering av høner i større grad være avklart for 2002. Forskriften legger ikke spesifikt opp til fastsettelse av sats for høner. Av forskriften framgår det at produsenten skal betale en egenandel på kr 1 500, og at resten skal dekkes over statsbudsjettets kap. 1150 post 70.11.

Med hjemmel i Forskrift om tilskudd til håndtering av kadaver i hele landet og utrangerte verpehøns i Nordland, Troms og Finnmark gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget fastsetter sats for kadaverhenting av gris, storfe og sau til kr 177 pr. henting pr. bruk/ oppsamlingssted for 2. halvår 2001.

12. Avsetningstiltak kjøtt – Klage fra Joar Holan på krav om tilbakebetaling av mottatt tilskudd til avvikling av svinehold

Omsetningsrådets fastsatte en forskrift av 07.10.1999 om "Tilskudd til produsenter som slutter med svinehold". En forutsetning for utbetaling av tilskudd var at slakting av svin skulle være foretatt i løpet av en 5-måneders periode etter avtaleinngåelse. Av § 8 i forskriften framgår det at dersom produsentene bryter avtalen, skal det samlede tilskuddsbeløpet, inkludert morarenter, tilbakebetales.

Det har i henhold til forskriftens § 8 blitt foretatt kontroll for å avdekke eventuelle leveranser etter fristen som var fastsatt i avtalen. Alle produsenter hvor det ble registrert leveranser etter avtaletidspunktet har mottatt brev fra SLF hvor produsentene ble bedt om å gi forklaring på for sen levering.

SLF har foretatt en gjennomgang av forklaringene av hvorfor gris er levert til slakt etter 5-måneders fristen. Dette har ført til en vurdering i retning av at en håndhevelse av regelen om tilbakebetaling av hele tilskuddet pluss morarenter i disse tilfellene ville være en for streng reaksjon. Mange av besetningene har hatt problemer med dyrehelsen.

SLF har med utgangspunkt i produsentenes forklaringer etablert en mellomløsning for fastsettelse av tilbakebetalingsbeløpet. Med utgangspunkt i husdyrkonsesjonsordningen hvor 20 slaktegris/livgris omregnes til 1 purke, har SLF benyttet samme omregningsfaktor ved beregningen av kravet om tilbakebetaling. Antall gris som er slaktet etter fristen ble omregnet til purkeenheter og multiplisert med tilskuddet på kr 6.000 som ble utbetalt for hver avtalegodkjente purke og som ble levert til slakting.

Joar Holan har fått et krav om tilbakebetaling på kr 12 000. Det var i følge leveranseregisteret for kjøtt levert 45 gris til slakt etter fristen. Tilskuddet som er utbetalt utgjør kr 84 000.

Opplysninger fra klageren og det aktuelle slakteriet :

Holan klager på vedtaket om tilbakebetaling av tilskudd i brev av 26.12.2001, som er innenfor klagefristen. Han forklarer at det i slutten av denne 5-måneders perioden etter avtaleinngåelse var vanskelig å få solgt smågris da Holans gris ikke var fri for skabb. Aktuelle smågriskjøpere hadde sanert eller var i ferd med å foreta sanering av skabb, og ville ikke kjøpe gris fra Holan. Han så derfor fremføring til slaktegris som eneste mulighet, og de siste grisene som ble levert hadde en vekt på 60 kg.

Gilde Bøndernes Salgslag bekrefter forklaringen fra Holan. Nesten all omsetning av smågris foregår gjennom Samgris eller Helsegris og Holan oppfylte ikke kravene som gjelder for helsestatus.

Vurdering:

Holan fikk ikke solgt smågrisen til andre slaktegrisprodusenter, slik at framføring til slaktegris var det alternativet Holan hadde for å få solgt grisen. Avtalen ble underskrevet 06.11.1999. Kontrollen i forhold til for sene leveranser, har registrert alle leveranser etter 20.04.2000. Tidspunktet for avtaleinngåelse har slik gitt han et par ekstra uker før avtalebrudd ble registrert. Grisene har blitt levert i tidsrommet 04.05.2000–29.05.2000. Spørsmålet blir om SLF aksepterer at 45 griser ble slaktet 2 til 5 uker etter fristen, for at produsenten skulle oppnå en akseptabel slaktevekt.

Arbeidsutvalget vurderer det slik at avtalen i dette tilfellet ikke er overholdt. I følge forskriftens § 3 punkt 2 forpliktet produsenten seg til å ha sluttet helt med svinehold innen 5 måneder fra den datoen hvor avtalen ble underskrevet. Kravet om tilbakebetaling er basert på en mildere reaksjon enn det som forskriften gir adgang til. Tilskuddet Holan har fått utbetalt utgjør 14 purker* kr 6000 = kr 84 000. I henhold til forskriftens § 8 skulle dette beløpet i tillegg til morarenter kreves tilbake dersom det ble avdekket brudd på avtalen. Ved at den mildere reaksjonsmåten er benyttet er beløpet som kreves tilbakebetalt betraktelig redusert i forhold til det kravet som forskriften legger opp til. Dette innebærer at hensynet til at produsenten litt uforutsett kom opp i problemet med å få solgt grisen som smågris, er ivarettatt. Da SLF fastsatte mellomløsningen for beregningen av tilbakebetalingsbeløpet, var det bl a med bakgrunn i en begrunnelse om manglende helsestatus for omsetning av smågris.

Med hjemmel i forskrift for tilskudd til produsenter som slutter med svinehold av 07.10.1999 gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget imøtekommer ikke klagen fra Joar Holan, og kr 12 000 skal tilbakebetales.

13. Markedsregulering fjørfe - Markedssituasjonen for kylling i 2001

På bakgrunn av stort lager av kylling ved overgangen til 2002, har Statens landbruksforvaltning bedt Prior Norge om en orientering om markedssituasjonen for kylling i 2001.

I et notat datert 01.02.2002 orienterer Prior Norge om at reguleringslageret for kylling i januar 2002 var på 2 300 tonn. I arbeidsutvalgets møte 26.10.2001 fremla Prior en prognose for 2001 hvor reguleringslageret ved utgangen av 2001 ville være på 1 200 tonn.

I første halvår 2001 økte salget og mottaket ble redusert ved Prior sine anlegg. Dette medførte at lageret i løpet av sommeren minket sterkt. Prior vedtok derfor å øke produksjonen, og disse kyllingene kom på markedet fra begynnelsen av oktober. På samme tidspunkt satte Prior prisen opp, og dette kan være en årsak til den markerte salgsnedgangen i november og desember.

Selv om lageret økte de to siste månedene og spesielt mye i desember, var det på årsbasis en reduksjon av reguleringslager på 1 100 tonn (bekreftet tall pr 13.02.02). Prognosen for 2002 er en reduksjon av reguleringslager på 1 300 tonn til 1 000 tonn i løpet av 8 måneder. I følge Prior er ikke utfordringen lagerreduksjonen, men å unngå en for stor produksjonsøkning etter at ønsket lagernivå er nådd. Produksjonen preges litt av sykluser på samme måte som svineproduksjonen.

For å nå målet planlegger Prior for 2002 å ha et mer kortsiktig perspektiv på produksjonen, noe som innebærer at Prior ikke som tidligere vil binde seg opp til årskvoter for produksjonen. Prior styrer i stor grad produksjonen gjennom frivillige kontrakter. Samtidig påpeker Prior at det er vanskelig å vurdere salgsutviklingen.

Vedtak:

Arbeidsutvalget tar notatet fra Prior Norge om markedssituasjonen for kylling i 2001 til orientering.

14. Markedsregulering i fjørfesektoren – Administrasjonsgodtgjørelse 2. halvår 2001

Administrasjonsgodtgjørelsen i fjørfesektoren for avtaleåret 2001/2002 ble fastsatt til kr 6 772 100 i møte i Omsetningsrådet 28.11.2001.

Med brev av 19.12.2001 oversender Prior Norge sin søknad om godtgjørelse for administrasjonskostnader for 2. halvår 2001. Det blir søkt om bevilgning av halvparten av det vedtatte årsbudsjettet. I søknadene fra Prior Norge er administrasjonskostnadene belastet med 2/3 fra omsetningsavgiften på egg og 1/3 fra omsetningsavgiften på fjørfekjøtt.

Med en slik fordeling av administrasjonskostnadene for 2. halvår 2001 utgjør kostnadene kr 2 257 367 for egg og kr 1 128 683 for fjørfekjøtt, til sammen kr 3 386 050.

Med hjemmel i § 2 i ”Retningslinjer for bevilgninger til markedsreguleringstiltak innenfor fjørfesektoren” gjøres følgende

Vedtak:

- 1) Til administrasjonsgodtgjørelse for egg i 2. halvår 2001 bevilges kr 2 257 367 fra fondet for omsetningsavgift for egg.
- 2) Til administrasjonsgodtgjørelse for fjørfekjøtt i 2. halvår 2001 bevilges kr 1 128 683 fra fondet for omsetningsavgiften for fjørfekjøtt.

15. Støtte til Matmerk fra omsetningsavgiftene på kjøtt, egg og fjørfekjøtt, melk og hagebruk - Orienterings sak

De fire budsjettene for faglige tiltak for egg og fjørfekjøtt, hagebruk, melk og kjøtt som ble vedtatt av Omsetningsrådet 28. november 2001 inneholder alle støtte til finansiering av driften ved Matmerk (tidl. Stiftelsen Godt Norsk). Matmerk har etter anvisning fra Omsetningsrådet og i samsvar med ansvarsfordelingen i saksgangen for øvrig, sendt søknad til de enkelte organisasjonene.

Denne orienteringssaken legges fram etter ønske fra Omsetningsrådet i møte 28.11.01. Det ble da bedt om at den samlede bevilgningen til Matmerk ble presentert som en egen sak.

Stiftelsen Godt Norsk (SGN) fikk fra og med 1998 3,5 mill. kroner over omsetningsavgiften. Bakgrunnen var at jordbruksoppkjøret 1997 åpnet for at stiftelsen kunne få støtte over statsbudsjettet ved omlegging til en gradvis finansiering fra næringen. Av et samlet budsjett på 22 mill. kroner ble beløp utover bevilgningen over jordbruksavtalen på 17 mill. kroner, forutsatt dekt over omsetningsavgiften. SGN søkte om 5 mill. kroner. Søknaden ble sendt til organisasjonene for å bli innarbeidet i deres budsjettforslag. Støtten for 1998 ble etter disse forslagene på 2,5 mill. kroner. Søknaden er senere sendt direkte til organisasjonene og har blitt innvilget med 3,5 mill. kroner

Matmerk søkte om totalt 3,5 mill. kroner fra Omsetningsrådet også for 2002. Sammen med søknaden, som er datert 03.07. 2001, har Matmerk oversendt:

- totalbudsjett for 2002
- strategiplan for SGN
- forslag til krav til bruk av merket ”*SPECIALITET - GODT NORSK*”
- forslag til krav til bruk av merket ”*GODT NORSK*”
- kommunikasjons- og utviklingstiltak 2002
- årsmelding 2000

I St.prp. nr 1 (2001-2002) fra Landbruksdepartementet er det avsatt 18 mill kroner. Dette er en økning på 1 mill. kroner sammenlignet med de tre foregående år. Matmerk har i sitt budsjett forutsatt inntekter fra merkebrukerne på 0,9 mill. kroner.

Matmerk sitt budsjettforslag for 2002 inneholder følgende hovedposter:

	Beløp, kr
Lønn og godtgjørelser	5 960 000
Varer og tjenester	2 483 000
Konkurransefortrinn	1 050 000
Markedsføring	11 750 000
Diverse informasjon	1 915 000
TOT	23 158 000

I det tilsvarende budsjettet for 2001 var de samlede kostnadene anslått til 23,7 mill. kroner.

Aktivitetene er knyttet til utvikling av konkurransefortrinn, markedsføring og informasjon. I konkurransefortrinn ligger kvalitetssikring og ulike prosjekter som gjennomføres i samarbeide med andre organisasjoner. Posten omfatter markedsundersøkelser og ulike konkurransefremmende tiltak. Markedsføring omfatter kostnader knyttet til kjøp av tjenester av reklamebyrå, kjøp av mediaplass og utstillinger.

I søknaden fra Matmerk er fordelingen av det totale søknadsbeløpet på de ulike organisasjonene det samme som det som ble fastsatt for 2001. Både i budsjettforslagene for melk og kjøtt er det foreslått å bruke 1,4 mill. kroner for 2002. I fjørfesektoren har Prior foreslått en reduksjon til kr 280 000 i forhold til Matmerk sitt forslag på kr 420 000. Dette utfra en fordelingsnøkkel for den samlede bevilgningen etter førstehåndsverdien av produkter fra de ulike bransjene. Statens landbruksforvaltning ønsket å opprettholde den gamle fordelingsnøkkel og innstilte på å videreføre fjorårets budsjett på kr 420 000. Det er ikke nødvendigvis bare fordelingen av førstehåndsverdien som bør legges til grunn for en fordeling. Omfanget av bruken av merket er også en relevant faktor. Dette forutsettes vurdert av styret i Matmerk der også landbruksorganisasjonene er representert. Omsetningsrådet støttet framlegget fra Statens landbruksforvaltning.

Matmerk søkte om en støtte på kr 280 000 av midler fra fondet for hagebruk. Med bakgrunn i at den kollektive omsetningsavgiften er redusert fra 2001 til 2002, foreslo Statens landbruksforvaltning at støtten ble redusert til kr 250 000. Omsetningsrådet støttet dette framlegget.

Dette betyr at det til driften av Matmerk i 2002 er vedtatt følgende finansiering fra de ulike fondene for omsetningsavgift:

fondet for omsetningsavgiften for hagebruk	kr 250 000
fondet for omsetningsavgiften for egg og fjørfe	kr 420 000
fondet for omsetningsavgiften for melk	kr 1 400 000
fondet for omsetningsavgiften for kjøtt	kr 1 400 000
TOT	kr 3 470 000

Sekretariatet hadde ikke i 2001 kapasitet til å foreta en mer grunnleggende vurdering av nytten av tilskuddet til Matmerk. I løpet av 2002/2003 vil en legge opp

til en mer omfattende gjennomgang av støtten. Her bør en også se nærmere på fordelingsnøkler ved en eventuell framtidig støtte.

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår overfor Omsetningsrådet at saken tas til orientering.

16. Budsjett for 2002 for GPS - Avsetningstiltak

For 2001 ble det vedtatt et samlet budsjett for fruktlagerinspektøren og GPS – Avsetningstiltak. Budsjettet var på totalt 690.000 kroner, med 412.000 kroner i budsjett for fruktlagerinspektøren og 278.000 kroner i budsjett for GPS – Avsetningstiltak.

Utgiftene til stillingen som fruktlagerinspektør er tidligere belastet posten Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk, mens administrasjonsutgifter til reguleringstiltak er dekt av midler på posten Avsetningstiltak hagebruk og potet. Det er ikke grunnlag for å endre på denne utgiftsfordelingen.

Omsetningsrådet vedtok i sitt møte 28.11.01 et budsjett for fruktlagerinspektøren for 2002 på 400.000 kroner. Budsjettet ble vedtatt i forbindelse med Omsetningsrådet sin fordeling av midler til faglige tiltak og opplysningsarbeid hagebruk 2002.

Det er avholdt møte mellom Statens landbruksforvaltning (SLF) og fruktlagerinspektør Jan Belt som står for administrasjon av GPS – Avsetningstiltak om budsjettprosedyre og foreløpige budsjettall for GPS – Avsetningstiltak.

Fruktlagerinspektøren har oversendt budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2002 slik det går fram av tabellen nedenfor (beløp angitt i kroner):

	Budsjett 2001	Regnskap 2001	Budsjett 2002
Lønnskostnader – fast tilsatte	138.000	138.622	145.000
Innleid hjelp – kontroller	75.000	40.163	75.000
Kontorhold	50.000	50.000	50.000
Telefon		4.558	5.000
Møter og kurs	15.000	15.000	15.000
Reiseutgifter		33.700	40.000
Graveprøver - potet			120.000
SUM	278.000	282.043	450.000

Avsetningstiltakene på hagebrukssektoren omfatter i dag kun tiltak innenfor epler og poteter. På epler har en årvisse tiltak i form av reguleringslagring og fabrikklevering. Billigsalg er også et mulig tiltak etter forhåndsgodkjennelse fra

Omsetningsrådet. For poteter vil markedssituasjonen avgjøre om det gjennomføres tiltak det enkelte år.

Telefonkostnader og reiseutgifter for fruktlagerinspektør og GPS – Avsetningstiltak er i budsjett for 2001 samlet og belastet i helhet fruktlagerinspektøren. For 2002 er disse postene splittet, og kun det som angår GPS – Avsetningstiltak er tatt inn i GPS sitt budsjett for 2002.

Posten lønn i budsjettet er økt med ca. 5 % fra 2001 til 2002.

Posten Innleid hjelp – kontroller er hevet med ca. 35.000 kroner fra regnskap for 2001 til budsjett for 2002. I 2001 har det vært behov for begrenset markedsregulering av epler. Posten vil kunne variere mye med omfanget av reguleringsvirksomheten. Ved en større potetregulering vil det opplagt påløpe betydelige utgifter til kontroll for å sikre at det skjer rettmessige utbetalinger. I budsjettet for 2002 har en tatt utgangspunkt i et normalår for frukt. Dersom det skulle bli behov for markedsregulering i potetsektoren, vil det være behov for å søke om bruk av ytterligere midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

I forslag til budsjett for GPS - Avsetningstiltak for 2002 er det foreslått å bruke 120.000 kroner til å gjennomføre graveprøver i potet. Graveprøver kan på et tidlig tidspunkt i sesongen gi en foreløpig prognose over forventet avling.

Prosjektet med graveprøver er tenkt gjennomført slik at noen ansatte i en del forsøksringer beliggende i potetdistrikter, skal få tilbud om opplæring innen emnet gjennom en 1-dags kurs på Hveem Forsøksgård. Opplæringen skal sikre at prøvene blir tatt ut likt i de aktuelle distriktene. Graveprøvene er tenkt gjennomført ca. 1. september. Innhenting av arealoppgave for hvor mye poteter som er satt pr. 1. juni skal sammen med avlingsprøvene gi en prognose som kan være klar ca. 10. september.

Som grunnlag for å etablere et markedsreguleringstiltak i potetsektoren, er det absolutt nødvendig å gjennomføre beholdningsregistreringer. Graveprøver kan ikke erstatte slik registrering, men vil bidra til mer sikker informasjon om forventet avlingssituasjon. Dette vil igjen være til hjelp med henblikk på å kunne foreta en riktig prissetting på matpotet relativt tidlig i sesongen. Riktig prissetting har betydning både med tanke på å klarere markedet og for økonomien i potetproduksjonen.

Fruktlagerinspektøren har gjennom et eget brev til bransjen (Frukt- og grønnsaksgrossistenes servicekontor, Gartnerhallen/Bama, Coop og Norgesfrukt) forespurt om deres interesse for gjennomføring av graveprøver, jf. vedlegg.

Frukt- og grønnsaksgrossistenes servicekontor og Gartnerhallen/Bama er positiv til tiltaket. Coop er negativ til forslaget, mens Norgesfrukt ikke har svart.

SLF har tidligere vurdert ordning med graveprøver i potet, og funnet at den tilleggsinformasjon som slike prøver har gitt i forhold til innsatte ressurser har vært for liten. Med slik begrunnelse er det ikke gitt tilskudd til tiltaket tidligere.

Med bakgrunn i at flere av de store markedsaktørene i bransjen ønsker en ordning med graveprøver i potet og med bakgrunn i GPS sin søknad, vil SLF ut fra en totalvurdering tilrå at det blir avsatt penger nå til en slik ordning for 2002. Det bør tas sikte på å avsette midler til tiltaket for en prøveperiode på 3 år. Ordningen vurderes nærmere etter prøveperiodens slutt.

Med hjemmel i omsetningsloven § 11 gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet at det gjør følgende vedtak:

Budsjettet for GPS- Avsetningstiltak godkjennes med en utgiftsramme på 450.000 kroner. Behov for ytterligere midler til kontrolltiltak må forhåndsklareres med Arbeidsutvalget. Utgifter til GPS – Avsetningstiltak skal dekkes av posten Avsetningstiltak hagebruk og potet.

17. Avsetningstiltak kjøtt - Prinsipper for godtgjørelse av pallehold

Norsk Kjøtt foreslår i brev av 07.02.2002 nytt grunnlag for fastsettelse av godtgjørelse av pallehold for kommende treårsperiode.

Prinsippene for godtgjørelse av markedsregulators pallehold ble fastsatt i Omsetningsrådet 29.11.1995, slik at det i den påfølgende treårsperioden bare skulle variere med rentenivået som legges til grunn ved fastsettelse av de øvrige satsene for godtgjørelse i markedsreguleringen for kjøtt. Godtgjørelsen skulle så vurderes med noen års mellomrom, første gang i 1998.

Nåværende beregningsmodell for pallehold ble fastsatt i Omsetningsrådet 19.10.1998. Prinsippene for beregningen som ble vedtatt i 1995 ble videreført i dette vedtaket:

”I treårsperioden frå avtaleåret 1998/1999 til og med avtaleåret 2000/2001 vert godtgjering for pallehold i marknadsreguleringa gitt for dekning av kapitalbinding av 24.100 pallar til ein innkjøpspris på 1000 kroner pr. pall og med rentesats som lagt til grunn for rente for kapitalbinding i øvrige satsar i marknadsreguleringa.”

Til grunn for antall paller i 1995 lå et maksimallager på 8500 tonn, og i gjennomsnitt 350 kilo kjøtt pr. pall. I 1998 ble det teoretiske maksimallageret fastsatt til 8000 tonn utfra høyeste lager foregående år med et tillegg på 3,7 %. Samtidig ble det fastslått at maksimallageret ikke hadde vært høyere i løpet av foregående

tre-årsperiode. Fyllingsgraden (veid gjennomsnittsvekt pr. pall) ble redusert til 332 kg.

I 1995 ble det forutsatt at 2/3 av lageret var helt slakt, og at 10 % av lageret av helt slakt ikke ble lagret i paller. I følge Norsk Kjøtt var situasjonen endret i 1998 ved at en større del ble lagret som helt slakt, og at alt kjøttet måtte lagres i pall. Denne situasjonen er uforandret i siste treårsperiode. Dette har medvirket til at gjennomsnittsvekten pr pall er redusert.

Statens landbruksforvaltning ba i brev til Norsk Kjøtt datert 06.07.2001 og 05.01.2002 om å få et forslag til ny beregning av pallegodtgjørelsen.

Norsk Kjøtt foreslår i brev av 07.02.2002 å videreføre de tidligere vedtatte prinsipper for kommende treårsperiode. I følge Norsk Kjøtt er det ikke skjedd endringer av prinsipiell art siden gjennomgangen i 1995, og Norsk Kjøtt finner det naturlig å ta utgangspunkt i prinsippet som ble vedtatt av Omsetningsrådet i 1995.

Prinsippet om at godtgjørelsen for palleholdet skal være en kompensasjon for kapitalkostnaden knyttet til pallene i markedsreguleringen, medfører at antall paller blir en viktig faktor i beregningen. Utrekningen av antall paller baseres på maksimalt reguleringslager og gjennomsnittsvekten pr pall (fyllingsgraden), som er basert på fastsatte erfaringstall for middelvekt pr dyr (erfaringstall fra klassifiseringssystemet) og antall dyr pr pall.

Fyllingsgraden varierer fra 220 kg for sau til 441 kg for svin. Maksimallagerets sammensetning av storfe, svin og sau er slik bestemmende for antall paller som er nødvendig.

Norsk Kjøtt har foretatt en vurdering av de forutsetninger som har vært lagt til grunn for fyllingsgrad, gjennomsnittsvokter og andel lagret i pall, og har funnet at dette har fungert som forutsatt. Norsk Kjøtt foreslår på bakgrunn av dette ingen endringer i de forholdstallene som ble lagt til grunn i 1998.

Norsk Kjøtt har i sitt forslag tatt utgangspunkt i det høyest gjennomsnittlige registrerte antall paller i bruk i siste treårsperiode. For 1999 var det i uke 02 brukt 22 575 paller, i uke 46 i 2000 var det tilsvarende tallet 14 435 paller og i 2001 ble det høyeste antall paller i bruk registrert til 18 018 paller i uke 49. Beregningen fra Norsk Kjøtt legger til grunn gjennomsnittet av disse tre årenes høyeste antall paller i bruk, og foreslår 18 500 paller som grunnlag for pallegodtgjørelsen i kommende treårsperiode.

Forslaget fra Norsk Kjøtt legger i prinsippet samme fyllingsgrad til grunn ved beregningen av antall paller for de tre foregående år som den gjennomsnittsvekten som ble benyttet ved tidligere dokumentasjon i 1998. Erfaringstall har imidlertid vist at middelvektene for flere av dyreslagene er endret med noen få kilo, noe som medfører at den beregnede fyllingsgraden ikke er helt identisk med tidligere perioder.

Den veide gjennomsnittsvekten pr. pall i 1999 var 305 kg. Tilsvarende tall for 2000 og 2001 er henholdsvis 275 kg pr pall og 267 kg pr. pall. Dette medfører en gjennomsnittlig fyllingsgrad for de tre årene på 282 kg. Reduksjonen i fyllingsgraden har bla bakgrunn i at en større del av kjøttet var lagret som helt slakt i forhold til tidligere perioder. Andelen skåret vare er redusert fra 33 % i 1995 til 25 % i 1998. I siste treårsperiode varierer andelen av skåret vare fra 14 % til 19 %. I tillegg har reguleringslageret bestått av en større andel sau/ lam enn tidligere.

I 1998 ble det ved fastsettelsen av antall paller tatt utgangspunkt i et teoretisk maksimallager og behovet for paller ble fastsatt ut fra dette lageret. Det teoretiske maksimallageret var fastsatt på bakgrunn av det historisk høyeste lageret den foregående 2-3 årsperioden og gitt et tillegg for å kunne håndtere store lagre.

Om forslaget til pallegodtgjørelse baseres på max antall paller eller maksimalt reguleringslager er i praksis samme sak når fyllingsgraden er et fastsatt forholdstall. Høyest reguleringslager var på 6 900 tonn i 1999, 4 000 tonn i 2000 og 4 800 tonn i 2001. Det gjennomsnittlige maksimale lageret for disse tre årene blir 5 200 tonn. Ved en gjennomsnittsvekt pr pall på 282 kg, utgjør antall paller det er behov for i markedsreguleringen 18 400 paller. Antallet er tilnærmet det samme som forslaget fra Norsk Kjøtt på 18 500 paller, som baserte seg på et gjennomsnittsbehov for paller de siste tre år på 18 343.

Når mulighetene for reguleringseksport er redusert er det avgjørende for Norsk Kjøtt å unngå store lager. Produksjonsregulering er et mer aktuelt tiltak enn tidligere. Det må imidlertid tas høyde for uventede lagersituasjoner når en norm for antall paller til markedsregulering i tiden framover skal fastsettes.

I det aktuelle forslaget fra Norsk Kjøtt inngår 1999 i beregningen. Dette var et spesielt år med stor lagernedbygging i form av eksport – også fersk vare ble eksportert. I tillegg ble det iverksatt flere produksjonsregulerende tiltak. Norsk Kjøtt hadde i 2000 knapphet på enkelte varer, mens i 2001 ble det igjen en oppbygging av lager, og WTOs eksportkvote er benyttet. Reguleringslageret og markedet disse tre årene var ganske forskjellig, men til sammen kan perioden sies å være ganske representativ for hva markedsreguleringen bør kunne ta høyde for.

Ut i fra disse vurderingene av kjøttmarkedet i forrige treårsperiode og markedsutsiktene framover, foreslår Statens landbruksforvaltning å legge Norsk Kjøtt sitt forslag på 18 500 paller til grunn for kommende periode.

Norsk Kjøtt anskaffet et stort antall paller før 1995 og foreslår at prisen pr pall på kr 1000 videreføres som prisgrunnlag i beregningen i kommende treårsperiode.

I forhold til aktuell tidsperiode foreslår Norsk Kjøtt at nytt antall paller bør gjøres gjeldene tom. 1. halvår 2004. Omsetningsrådet vedtok i møte 19.03.2001 at satsene som benyttes i markedsreguleringen skal fastsettes for kalenderår, og ikke for

avtaleår. På bakgrunn av dette foreslår Statens landbruksforvaltning at 18 500 paller og pallepris på kr 1000 gjøres gjeldene tom kalenderåret 2004.

Det endrede antall paller vil bli benyttet ved fastsettelse av sats for pallegodtgjørelse for 2. halvår i 2001, som det legges opp til å vedta på Omsetningsrådets møte 03.04.2002.

Med hjemmel i pkt. III C i "Retningslinjer for bevilgning til reguleringstiltak innenfor kjøttsektoren" av 14.03.02 gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet at godtgjørelsen for pallehold i markedsreguleringen i perioden fra og med 2. halvår 2001 til og med kalenderåret 2004 blir gitt for dekning av kapitalbinding av 18 500 paller til en innkjøpspris på 1000 kroner pr pall og med samme rentesats som legges til grunn for kapitalbinding for øvrige satser i markedsreguleringen for kjøtt.

18. Avsetningstiltak kjøtt - Sats for pallehold og fastsettelse av rente 2. halvår 2001

Satsen for rente på binding av egenkapital var 7,6 % i 1. halvår 2001, og godtgjørelsen for pallehold var 915 800 kroner. Grunnlaget for beregningen var 24 100 paller.

I dagens møte legges det frem forslag til nytt grunnlag for beregning av pallegodtgjørelse. Saken burde vært behandlet tidligere, da de nye prinsippene for pallegodtgjørelsen må legges til grunn for halvårsoppgaven for 2. halvår 2001. Vi har imidlertid ikke mottatt innspillet fra Norsk Kjøtt tidligere.

Under forutsetning av at Arbeidsutvalget vedtar forslaget og at Omsetningsrådet stadfester dette i møtet 03.04.2002, legger Statens landbruksforvaltning de nye tallene for palleholdet til grunn for satsen for pallegodtgjørelsen for 2. halvår 2001. Halvårsoppgaven kan slik bli godkjent i arbeidsutvalgsmøte 26.04.2002 og inngå i Omsetningsrådets regnskap for 2001.

Godtgjørelsen blir gitt for dekning av kapitalbinding av 18 500 paller til en innkjøpspris på kr 1 000 pr. stk. og med den rente som er lagt til grunn for kapitalbinding i øvrige satser i markedsreguleringen.

I grunnlaget for beregning av kompensasjon for markedsregulering benytter en ulik rentesats avhengig av om markedsregulator bruker egenkapital eller fremmedkapital. Kompensasjonen blir fastsatt på basis av en sammenveining av de rentenivåene som er og har vært aktuelle, og ut fra registrert og anslått kapitalbehov.

RENTE SATS FOR BRUK AV LÅNT KAPITAL I MARKEDSREGULERINGEN**2001****2 halvår**

Dato	Reg.lager verdi	Driftskredittlån		SND		Egenkapital		
		Rente	Lån	Rente	Lån	Restverdi lager	NIBOR 3 mnd	
Juli	19 445 000	8,0 %	42 000 000	8,1 %	27 000 000	-49 555 000	7,37 %	
August	25 442 000	8,0 %	42 000 000	8,1 %	27 000 000	-43 558 000	7,31 %	
September	38 831 000	8,0 %	7 000 000	8,1 %	27 000 000	4 831 000	7,14 %	
Oktober	100 946 000	7,6 %	67 000 000	8,1 %	27 000 000	6 946 000	6,94 %	
November	154 902 000	7,6 %	97 000 000	8,1 %	27 000 000	30 902 000	6,90 %	
Desember	160 000 000	7,6 %	133 000 000	8,1 %	27 000 000	-	6,59 %	
Margin for bruk av egenkapital								0,2 %

Sammenveid rentesats	7,8 %
-----------------------------	--------------

Verdien på reguleringslageret bygger på faktiske tall oppgitt fra Norsk Kjøtt. Rentesats er de faktisk gjeldende satser for driftskredittlån på det aktuelle tidspunkt. Med sammenveing av verdien av reguleringslager og NIBOR 3 mnd. rente for 2. halvår 2001, er renten i markedsreguleringen i kjøttsektoren utregnet til 7,8 %.

Palleholdsgodtgjørelsen blir etter dette for 2. halvår 2001:

$$(18\,500 \text{ paller} * 1.000 \text{ kr/pall} * 7,8\%) / 2 = \underline{721\,500 \text{ kroner}}$$

Med hjemmel i pkt. VIII og pkt. III C i ”Retningslinjer for bevilgning til reguleringstiltak innenfor kjøttsektoren” av 14.03.02 gjøres følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår at Omsetningsrådet fastsetter følgende satser:

Satser for markedsregulering i kjøttsektoren i 2. halvår 2001:

Rente ved kapitalbinding	7,8 %
Pallehold	721 500 kroner

19. Fastsetting av omsetningsavgift på korn

I forbindelse med at korn ble tatt inn i omsetningsloven 01.01.02 har Statens landbruksforvaltning vurdert flere mulige alternativer vedrørende fastsettelse av omsetningsavgift på korn.

Frem til og med avlingsåret 2001 ble satsene for markedsreguleringstrekk i kornprisen fastsatt etter den gamle markedsordningen for korn. Statens Kornforretning og senere Statens landbruksforvaltning utarbeidet prognoser som ble lagt frem for et partsammensatt utvalg. Det partsammensatte utvalget bestod av representanter fra Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bondelag og Landbruksdepartementet. Utvalget foreslo på bakgrunn av prognosene som forelå en sats for Statens Kornforretning/Statens landbruksforvaltning, som igjen fastsatte

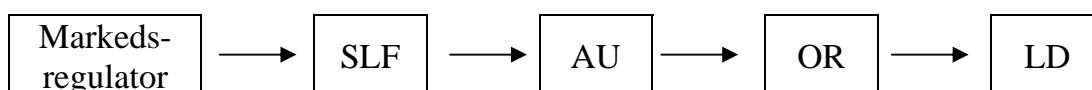

en endelig sats. Prognosene foreligger rundt 1. august det enkelte år og satsen, nå omsetningsavgiften, bør foreligge rundt 15. august.

Etter at korn har kommet inn under omsetningsloven oppstår spørsmålet om hvilke prosedyrer en bør ha for at omsetningsavgiften skal kunne fastsettes på riktigst mulig nivå.

Den ordinære prosedyre vil være at Norske Felleskjøp foreslår en avgift ut fra prognosene de utarbeider det enkelte år. Statens landbruksforvaltning foreslår så en omsetningsavgift på bakgrunn av forslaget fra Norske Felleskjøp til Arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget behandler innstillingen og foreslår en omsetningsavgift for Omsetningsrådet. Omsetningsrådet behandler forslaget og foreslår en omsetningsavgift for Landbruksdepartementet. Det er Landbruksdepartementet som i henhold til omsetningslovens § 5 2. ledd fastsetter den endelige omsetningsavgiften.

Saksgangen ordinær måte:

Statens landbruksforvaltning har som nevnt innledningsvis vurdert flere mulige fremgangsmåter for fastsettelse av omsetningsavgiften.

En mulighet vil være å fastsette omsetningsavgiften på ordinær måte dvs slik omsetningsavgiften fastsettes for de andre sektorene. En viktig forskjell mellom korn og de andre sektorene er likevel at en på korn vil måtte fastsette omsetningsavgift som gjelder for avlingsåret, mens man ellers fastsetter for kalenderåret. Styrken ved å følge en ordinær behandling er for det første at det er den fremgangsmåten omsetningsavgift fastsettes på de fleste andre områdene, og det foreligger god erfaring og praksis. For det andre vil en ved å velge en slik behandling ikke ha behov for å endre regelverket. Svakheten ved å fastsette omsetningsavgiften på ordinær måte er at det kan oppstå et problem i forhold til tid. En har som nevnt ca 14 dager fra prognosene foreligger til omsetningsavgiften må være på plass. Dette vil forutsette at Statens landbruksforvaltning så fort prognosene og forslag fra markedsregulator foreligger, må innstille til Arbeidsutvalget, som må behandle innstillingen umiddelbart, hvoretter Omsetningsrådet må kalles inn til møte. Etter at Omsetningsrådet har ferdigbehandlet saken, må deres forslag til omsetningsavgift forelegges Landbruksdepartementet, som må behandle og vedta omsetningsavgiften. Praktiske hensyn tilsier derfor at det blir vanskelig å gjennomføre en slik saksgang i tidsrommet på ca.14 dager fra prognosen foreligger til kornleveransene begynner. I tillegg vil det kunne være problematisk å samle et vedtaksført Omsetningsråd i denne perioden av året med avvikling av sommerferie m.v.

En annen mulighet vil være at Norske Felleskjøp foreslår en omsetningsavgift for Statens landbruksforvaltning, som på bakgrunn av forslaget innstiller til Arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget behandler saken og foreslår omsetningsavgiften direkte til Landbruksdepartementet. Styrken ved en slik behandlingsform er at en kan spare noe tid ved å hoppe over et ledd, samtidig som det bør være mindre problematisk å samle et vedtaksført Arbeidsutvalg i denne perioden.

Den tredje varianten er at det fastsettes en maksimalsats tidlig i sesongen på ordinær måte. Det vil si at en følger saksgangen som beskrevet på side 1, men at Landbruksdepartementet fastsetter en maksimalsats for omsetningsavgiften istedenfor den endelige omsetningsavgift. Det tillegges Arbeidsutvalget så å fastsette endelig omsetningsavgift innenfor de rammer som settes og som vedtas av Landbruksdepartementet. På kjøtt eksisterer det en tilsvarende variant. Til forskjell fra ordningen som eksisterer på kjøtt ønsker en imidlertid at den endelige omsetningsavgiften på korn skal være gjeldende for hele leveringsperioden, og ikke slik at omsetningsavgiften skal kunne endres fortløpende gjennom året. En endring av omsetningsavgiften i løpet av leveringsperioden frem til og med mars/april vil være svært uheldig ved at det vil endre leveringsbetingelsene i løpet av sesongen, og dermed i seg selv kunne skape reguleringsbehov. En ordning hvor myndigheten til å fastsette endelig omsetningsavgift tillegges Arbeidsutvalget forutsetter imidlertid at Arbeidsutvalget kan samles, og være vedtaksføre, i det tidsrommet en har til rådighet. Tidsrommet vil være fra prognosene og forslaget til omsetningsavgift fra markedsregulator foreligger ca. 1. august til endelig omsetningsavgift må være fastsatt ca. 15. august. Fordelen med en slik prosess vil være at et vedtak om endelig omsetningsavgift kan foreligge relativt raskt etter at prognoser og forslag til omsetningsavgift foreligger fra markedsregulator. Dette er i tillegg en variant en har erfaring med fra kjøttsektoren, og som fungerer bra.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor mener Statens landbruksforvaltning at forslag nummer tre fremstår som mest hensiktsmessig. Forslaget medfører at omsetningsavgiften fastsettes på et mest mulig riktig nivå, samt at det er tidsbesparende. Markedsregulator er innforstått med forslaget.

Det fremmes med utgangspunkt i dette følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet at følgende vedtak blir gjort:

Omsetningsrådet foreslår for Landbruksdepartementet at omsetningsavgiften på korn fastsettes på følgende måte:

1. Landbruksdepartementet fastsetter en maksimalsats for omsetningsavgiften på korn tidlig i sesongen.
2. Arbeidsutvalget fastsetter endelig omsetningsavgift innenfor de rammer som er satt av Landbruksdepartementet.

20. Endring i interne retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

I forbindelse med at korn og oljefrø kom inn under omsetningsloven 01.01.2002 har det oppstått et behov for å vurdere endringer i ”Interne retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet”, fastsatt av Omsetningsrådet 25. september 1991.

I ”Interne retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet” nr I. påpekes det at formålet med bruk av midler er å fremme omsetningen av varer som hører inn under omsetningsloven. I omsetningsloven § 1. gis en uttømmende oppramsing av hvilke produkter som faller inn under loven. Som nevnt ble korn og oljefrø tatt inn 01.01.2002. I henhold til dette, slik ordlyden i nr I. i de ”Interne retningslinjene for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet” lyder i dag, vil korn og oljefrø inkluderes. Det vil med andre ord si at Brødfakta vil være berettiget til å motta tilskudd til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet finansiert over omsetningsavgiften.

I St. prp. nr. 1 2001-2002 post 77, underpost 77.15 står følgende ” Ein vil leggje opp til at opplysningsarbeid i kornsektoren som før blei budsjettert på kap. 1150 post 77 frå 2002 blir finansiert gjennom omsetningsavgift. Posten er med bakgrunn i dette redusert med 3,9 mill. kr. Det er sett av 1 mill. kr til foredlingsarbeid i kornsektoren.” Det er med dette gitt sterke signaler fra Landbruksdepartementet om at midlene fra omsetningsavgiften på korn og oljefrø, i tillegg til at de skal benyttes til markedsregulering, skal benyttes til faglige tiltak og opplysningsarbeid.

Selv om det er gitt sterke føringer fra Landbruksdepartementets side vil det formelt sett være opp til Omsetningsrådet å avgjøre hvorvidt man ønsker denne type tiltak finansiert over omsetningsavgiften. På bakgrunn av den rådende situasjon, hvor den fremtidige finansieringen av Brødfakta er uklar, er det behov for å få en snarlig avklaring av spørsmålet.

Brødfakta er et opplysningskontor for brød og bakevarer. Brødfaktas formål er å arbeide for at forbruket av norsk bakt brød og bakevarer blir høyest mulig. Indirekte bidrar dette til at forbruket av norsk produsert matkorn holdes oppe. Brødfakta har blant annet arbeidet med opplysning og kostveiledning både på toppidrettsnivå og i skolesammenheng. I denne forbindelse arrangerer Brødfakta blant annet skoleaksjonen ”Spis med hodet! Spis brød”. Dette er et undervisningsopplegg som består av elevhefte, lærerinformasjon, foreldrehefte, video og skoleplansje. Mer enn 500 000 elever har vært med på aksjonen siden den startet i 1993. Skoleaksjonen skal bidra til å etablere gode spisevaner hos elevene. Det er inngått en avtale mellom Skolenettet/Nasjonalt Læremiddelsenter og Brødfakta, hvor Brødfakta blir leverandør av informasjon om kosthold og helse på skolenettet. Skolenettet er Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets satsing på Internett. Brødfakta er

også i gang med utvikling av en informasjonskampanje for sunne matvaner rettet mot barn i barnehage, deres foreldre og barnehageansatte.

Brødfaktas trykksaker, som ”trening og kosthold”, ”fakta om brød” og ”kostfiber”, leveres ut i store antall. Brødfakta satser på å påvirke forbrukeren til å posisjonere brød og bakervarer som en av de viktigste matvaregruppene i et sunt kosthold. Videre satses det på å påvirke pressen til å sette økt fokus på brød og bakevarer og betydningen av disse. I tillegg er det satsningsområder som å påvirke storhusholdnings- og servicemarkedet, overvåke forbruksutviklingen for matvaner og påvirke bakerne til nye satsningsområder. Statens landbruksforvaltning konstaterer således at Brødfaktas arbeid i stor grad er sammenfallende med arbeidet som gjøres ved opplysningskontorene i de andre sektorene.

Statens landbruksforvaltning vil på denne bakgrunn, og med basis i de føringer som er gitt i St. prp. Nr. 1 2001 –2002 om videre finansieringsform for Brødfakta, foreslå at de interne retningslinjer endres slik at det i prinsippet formelt åpner for en fremtidig finansiering av hele eller deler av Brødfaktas virksomhet over omsetningsavgiften for korn. Det er uansett, som nevnt, behov for en snarlig prinsipiell avklaring i dette spørsmålet. Dersom forslaget blir vedtatt, vil Statens landbruksforvaltning så snart som mulig etter fremlegg fra Norske Felleskjøp, fremme et budsjettforslag for Brødfakta for 2002 inklusive en nærmere vurdering av hvilke aktiviteter hos Brødfakta som eventuelt kvalifiserer for støtte.

Dersom Omsetningsrådet ikke ønsker at faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på korn og oljefrø skal finansieres over omsetningsavgiften må dette spesifiseres i de ”Interne retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet”. Bakgrunnen er, som nevnt ovenfor, at korn og oljefrø etter ordlyden i de interne retningslinjer faller inn under ordningen pr. i dag.

Dersom Omsetningsrådet vedtar forslaget bør Norske Felleskjøp, som markedsregulator på kornsektoren, tas inn i ”Interne retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet” nr. III. prosedyre. Her ramses de enkelte produsentorganisasjonene som representerer vedkommende avgiftsbelagte produktgruppe opp, i forbindelse med forslag til budsjett for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften.

Trond Spanne og Arne Vinje etterlyste en avklaring av styring og finansiering av Brødfakta sin virksomhet. Det ble enstemmig vedtatt at Statens landbruksforvaltning skulle komme tilbake med nærmere informasjon om styringsmodell for Brødfakta.

I tillegg foreslås det at det foretas oppjusteringer i henhold til produsentorganisasjonenes navneendringer.

Det fremmes med utgangspunkt i dette følgende

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår for Omsetningsrådet, at følgende vedtak blir gjort:

1. ”Interne retningslinjer for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet” nr. III 1. ledd endres til:

III Prosedyre

Budsjett for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften fastsettes av Omsetningsrådet etter forslag fra den produsentorganisasjon som representerer vedkommende avgiftsbelagte produktgruppe – henholdsvis Tine Norske Meierier, Norsk Kjøtt, Prior Norge, Norges Pelsdyrslag og Norske Felleskjøp. Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker sender sitt budsjettforslag direkte til Statens landbruksforvaltning.

2. Statens landbruksforvaltning kommer tilbake med nærmere informasjon om styringsmodell for Brødfakta.

21. Avsetningstiltak melkesektoren – Synnøve Findens klage av 27.4.01 over vedtak i Omsetningsrådet som medfører overkompensasjon for eksporttap på hvitost

Omsetningsrådet fattet 26.10.01 vedtak om justering av godtgjørelse for eksport av hvitost for perioden 1.7.97-30.6.00, noe som medførte at Tine måtte tilbakebetale kr 175 844 963 til fondet for omsetningsavgift for melk. Dette vedtaket innebar at realiteten i Synnøve Findens klage av 27.4.01 over Omsetningsrådets vedtak om godtgjørelse for reguleringseksport av hvitost ble tatt til følge. I vedtaket av 26.10.01 ble det imidlertid presisert at klagen av 27.4.01 skulle behandles senere. I det følgende vurderes derfor nærmere de formelle sidene ved klagen – dvs om den kan avvises på formelt grunnlag uten realitetsbehandling. I og med at SLF legger opp til bare en delvis avvisning av klagen, kommenteres til slutt klagens innhold (realitet).

SLF tolker Synnøve Findens klage til å gjelde alle Omsetningsrådets vedtak om godtgjørelse til Tine for reguleringseksport av hvitost i perioden 1.7.97-31.6.00. Klagen tolkes derfor bl a til å gjelde Omsetningsrådets vedtak av 29.11.00 hvor tidligere vedtak om godtgjørelse for reguleringseksport av hvitost for perioden 1.1.98-31.3.00 ble omgjort. Klagen må ses i sammenheng med Landbruksdepartementets vedtak av 28.2.01 om hvordan rabatter bør tas i betraktning ved råvareverdinormeringen i prisutjevningsordningen for melk. Det vises i den forbindelse til Omsetningsrådets vedtak av 25.4.01 hvor SLF gis i oppgave å vurdere konsekvensene av Landbruksdepartementets vedtak for Omsetningsrådets ordninger. SLF var således på klagetidspunktet i gang med å behandle realiteten i klagen på eget initiativ og hadde i tillegg blitt pålagt dette av Omsetningsrådet. Synnøve Findens klage endret ikke på dette og var således overflødig i den utstrekning formålet var at de påklagede vedtakene skulle bli

omgjort i overensstemmelse med forutsetningene for Landbruksdepartementets vedtak av 28.2.01. Det har foregått en utstrakt korrespondanse i saken både før og etter klagen. Synnøve Finden har bl a levert to tillegg til klagen, i brev av 23.5.01 og 20.6.01. Omsetningsrådets tilsynsutvalg har vært trukket inn i saken.

Vedtakene om godtgjørelse til Tine for reguleringseksport av hvitost anses som enkeltvedtak fordi de direkte bare gjelder en juridisk person, nemlig Tine, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

Spørsmål om klagen bør avvises på formelt grunnlag - klagefrister

Forvaltningsloven § 31 er til hinder for at klagen kan tas til behandling som klagesak i den utstrekning den gjelder vedtak som er fattet mer enn ett år før klagen er framsatt, jf forvaltningsloven § 31. Klagen avvises derfor for så vidt den gjelder vedtak som er fattet før 27.4.00, jf forvaltningsloven § 33 annet ledd. Dette vedtaket om avvisning kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. SLF understreker imidlertid i den forbindelse at vedtaket om avvisning ikke hindrer Omsetningsrådet i på eget initiativ å realitetsbehandle alle anførselene i klagen og deretter eventuelt omgjøre alle de påklagede vedtakene - også de som er eldre enn 27.4.00 - innenfor rammene i forvaltningsloven § 35, jf. særlig første ledd bokstav c. SLF legger til grunn at forvaltningen i stor utstrekning kan ha en plikt til å vurdere klageanførsler i henhold til denne bestemmelsen, og Omsetningsrådet har da også i sitt vedtak av 26.10.01 omgjort alle de i denne saken påklagede vedtakene. Det vises i denne forbindelse til uttalelser i Landbruksdepartementets vedtak av 28.2.01.

Når det gjelder vedtakene som er fattet etter 27.4.00, er klagen ikke fremmet innen klagefristen i forvaltningsloven § 29. Da Synnøve Finden allerede 7.2.00 sendte brev til Omsetningsrådets sekretariat om sakens realitet og siden har drevet en utstrakt korrespondanse om saken, mener SLF at klagen ikke bør avvises på dette grunnlag, jf. forvaltningsloven § 31 første ledd. En eventuell avvisning på dette grunnlag burde uansett være foretatt på et tidligere tidspunkt.

Spørsmål om klagen bør avvises på formelt grunnlag – rettslig klageinteresse

Det bør videre reises spørsmål ved om Synnøve Finden har klagerett (rettslig klageinteresse) i denne saken i henhold til forvaltningsloven § 28. I tilfelle Synnøve Finden ikke har rettslig klageinteresse, må klagen avvises. Tine er sakens eneste part da vedtaket direkte bare gjelder dem. Da Synnøve Finden ikke er part i saken blir spørsmålet om de på tross av dette kan gis rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28.

Uttrykket ”rettslig klageinteresse” benyttes både i sivilprosessen og forvaltningsretten, og det finnes en omfattende rettspraksis om forståelsen av begrepet. Det kreves en viss tilknytning til saken for å ha rettslig klageinteresse. Det avgjørende bør være om det er rimelig å gi klageren et rettskrav på å få vedtaket revurdert av en klageinstans i henhold til påstandene i klagen. Det er ikke en betingelse at saken har rettslige konsekvenser for klageren. Det understrekes at innrømmelse av rettslig klageinteresse til Synnøve Finden ikke innebærer at

Omsetningsrådet tar stilling til om påstandene i klagen (jf. særlig påstandene om kryssubsidiering) medfører riktighet.

Det kan i henhold til rettspraksis danne grunnlag for rettslig klageinteresse at klageren har et konkurranseforhold til parten. Et slikt konkurranseforhold kan være tilstrekkelig selv om det påklagede vedtaket gjelder aktiviteter som det ikke er aktuelt at klageren selv utfører. Det vises i den forbindelse til at klagen gjelder godtgjørelse for aktiviteter (reguleringseksport) som bare Tine (som markedsregulator) utfører. Uansett må det bero på en konkret skjønsmessig vurdering hvorvidt en klager som ikke er part bør gis klagerett på grunnlag av konkurranseforhold til parten.

Saken gjelder godtgjørelse for reguleringseksport av hvitost. Selv om Synnøve Finden ikke eksporterer hvitost i reguleringsøyemed, er Synnøve Finden og Tine konkurrenter på hvitostmarkedene (og andre markeder). I henhold til SLFs foreløpige tall for 2001 produserer Synnøve Finden vel 10 % av norsk hvitost (prisutjevningsordningens produktgruppe 4) og i underkant av 6 % av norsk mysost (prisutjevningsordningens biproduktgruppe 3). Noe av Synnøve Findens osteproduksjon eksporteres. Da saken dessuten gjelder et stort beløp (ca. kr 176 millioner kroner), er SLF av den oppfatning at det er naturlig at Synnøve Finden bør gis rettslig klageinteresse i og med at en slik overkompensasjon potensielt innebærer en stor fordel for en viktig konkurrent. Selv om SLF ikke har grunnlag for å hevde at den aktuelle overkompensasjonen har vært utnyttet konkurransemessig fra Tines side overfor Synnøve Finden, har i det minste påstandene en slik alvorlig karakter uavhengig av om de medfører riktighet, at klagen ikke bør avvises på grunnlag av manglende rettslig interesse (jf. sak 7 for Omsetningsrådet 26.10.01 og sak 17 for Omsetningsrådet 28.11.01 vedrørende henholdsvis omgjøring av tidligere vedtak om godtgjørelse til Tine for reguleringseksport av hvitost, og disponering av midler innbetalt fra Tine til fondet for omsetningsavgift som følge av vedtaket 26.10.01).

Synnøve Finden har også brakt saken inn for Konkurransetilsynet som har uttalt seg om saken i henhold til konkurranseloven § 2-2 første ledd bokstav d. Det framgår av deres brev av 8.1.02 til SLF:

En tilførsel av kapital på 176 mill. kroner kan gi Tine en konkurransefordel i markedet. Dette er spesielt uheldig ettersom Tine allerede har en dominerende stilling i markedet. Det konkurransemessige problemet består i at Tine med en slik kapitaltilførsel får midler som de eventuelt kan bruke i en aggressiv prisstrategi mot eksisterende konkurrenter, for eksempel ved å subsidiere produkter der de møter konkurranse, eller på andre måter avskrekke potensielle nyetablerere. En slik strategi kan begrense konkurransen. Vi har imidlertid ingen holdepunkter for å hevde at Tine har opptrådt slik.

...

Ved at Tine må betale tilbake 176 mill. kroner til fondet for omsetningsavgift, er feilen til en viss grad opprettet. Det kan imidlertid ikke utelukkes at kapitaltilførselen har hatt negative konkurransemessige virkninger i den perioden den ble utbetalt.

Selv om brevet til Konkurransetilsynet er skrevet lenge etter at klagen er fremmet, mener SLF at de siterte delene av brevet tilsier at Omsetningsrådet bør være forsiktig med å avvise klagen på formelt grunnlag.

Det kan anføres at den rettslige klageinteressen har falt bort i og med Omsetningsrådets vedtak av 26.10.01. I og med at det i saksframstillingen i samme sak sies at Synnøve Findens klagerett vil bli vurdert ved en senere anledning, mener SLF at klageretten ikke bør avvises med den begrunnelse at klageinteressen bortfalt som følge av samme vedtaket.

Videre kan det anføres at rettslig klageinteresse ikke bør innrømmes fordi klagen, som nevnt innledningsvis, er overflødig i og med Omsetningsrådets vedtak av 25.4.01 om at SLF skal vurdere konsekvensene av vedtaket av 28.2.01. SLF mener imidlertid at en klagers formelle rett til å få sine påstander prøvet ikke bør avhenge av hvorvidt forvaltningen erklærer at de på eget initiativ skal vurdere å omgjøre sine vedtak.

Klagens innhold

I og med at Synnøve Finden innrømmes rettslig klageinteresse, må klagens innhold vurderes. Omsetningsloven § 11 fjerde ledd gir anvisninger på i hvilken grad Omsetningsrådets vedtak kan overprøves av klageinstansen: Dersom vedtaket er i strid med lov, forskrifter eller gjeldende jordbruksavtale, kan Landbruksdepartementet overprøve det, mens bare Kongen i Statsråd kan prøve om vedtaket er i strid med samfunnsinteresser. Omsetningsloven § 11 fjerde ledd gir imidlertid ikke Omsetningsrådet anledning til å unnlate å oversende en klage til Landbruksdepartementet. Det er opp til departementet å vurdere om bestemmelsens vilkår for overprøving er til stede.

Imidlertid har Synnøve Finden etter SLFs oppfatning fått medhold i klagens innhold gjennom Omsetningsrådets vedtak av 26.10.01 hvor alle de påklagede vedtakene om godtgjørelse til Tine for reguleringseksport ble omgjort i tråd med Synnøve Findens påstander. SLF anser derfor klagesaken for å være avsluttet i og med dette vedtaket. Klagen oversendes derfor ikke til Landbruksdepartementet. (Det bemerkes at Synnøve Finden har stevnet Staten v/Landbruksdepartementet i forbindelse med vedtaket av 28.2.01. Inntil videre er det imidlertid uaktuelt for forvaltningen å overprøve retningslinjene i vedtaket av 28.2.01.)

Synnøve Finden gir i klagen et lengre resymé av den forutgående saksgangen mellom seg selv, SLF, Landbruksdepartementet og Omsetningsrådets sekretariat og tilsynsutvalg. Det rettes kritikk mot forvaltningens håndtering av klagen. SLF mener at disse anførselene ikke kan ha betydning for vurderingen av hvorvidt SLF skal opprettholde eller omgjøre det påklagede vedtaket. SLF finner derfor ikke

grunn til å kommentere disse anførselene. Det vises for så vidt til Tilsynsutvalgets tidligere uttalelser som ble lagt fram for Omsetningsrådet i møte 25.4.01.

I klagen og i tilleggsbrev av 20.6.01 kritiseres forvaltningen for lang saksbehandlingstid. SLF har allerede kommentert disse anførselene i innstillingen til Omsetningsrådets vedtak av 26.10.01. Anførselene har ikke betydning for innholdet av klagesakene. Sivilombudsmannen behandler for tiden en henvendelse fra Synnøve Finden om saksbehandlingstiden i denne saken.

I tilleggsbrev av 23.5.01 reiser Synnøve Finden spørsmål om reguleringseksporten har endret karakter *”fra å være en nødvendig håndtering av ”temporære overskudd”, til å bli en fast størrelse som man søker å oppnå på årsbasis”*. I denne forbindelse har Synnøve Finden benyttet reguleringseksport av smør som eksempel. SLF finner ikke grunn til å kommentere disse påstandene i forbindelse med behandlingen av klagen over godtgjørelsessatser for reguleringseksport av hvitost.

Vedtak:

Arbeidsutvalget foreslår at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak:

Klagen avvises på formelt grunnlag i den utstrekning den gjelder vedtak som er fattet før 27.4.00, jf. forvaltningsloven § 31 tredje ledd.

Klagen kan tas til realitetsbehandling i den utstrekning den gjelder vedtak som er fattet etter 27.4.00. Synnøve Finden anses å ha rettslig klageinteresse.

Synnøve Finden anses imidlertid å ha fått medhold i klagens realitet i og med Omsetningsrådets vedtak av 26.10.01. Dette gjelder både i den utstrekning klagen gjelder vedtak som er fattet før 27.4.00 og i den utstrekning klagen gjelder vedtak som er fattet etter 27.4.00. Klagen oversendes derfor ikke til Landbruksdepartementet.

22. Evaluering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Bakgrunn

Omsetningsrådet har ved flere anledninger, senest ved budsjettbehandlingen for 2002, stilt spørsmål ved effekten av de midlene som bevilges til opplysningskontorene i landbruket. Omsetningsrådet har også gitt uttrykk for et ønske om å gå gjennom faglige tiltak. Vi vil nedenfor gi en oversikt over aktiviteter og bevilgninger til opplysningskontorenes virksomhet og en presentasjon av aktiviteter, bevilgninger og styring av faglige tiltak.

I 1998 ble det valgt en nye styringsmodeller for faglige tiltak i kjøtt- og fjørfesektoren. Landbruksdepartementet fremmet den gang et ønske om å vurdere modellen etter fire år.

Disse tre gjennomgangene representerer tre vidt forskjellige tilnærminger både temamessig og når det gjelder omfang.

Aktiviteter og ressursbruk vedrørende faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

De ulike sektorene i landbruket har etablert virksomheter som har som formål å bidra til å fremme omsetningen av varer som hører inn under omsetningsloven. Virksomhetene er delt opp i faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Aktivitetene under faglige tiltak er i hovedsak rettet mot første del av verdikjeden; primærprodusenter og foredlingsindustri, mens aktivitetene til opplysningskontorene er rettet mot siste del av verdikjeden; omsetningsledd og forbruker. Dette fører til svært forskjellige aktiviteter og disse aktivitetene krever bruk av ulike profesjoner.

De faglige tiltakene fokuserer i hovedsak på:

- dyrehelse og dyresjukdommer
- dyremateriale/genetikk
- husdyrernæring
- drift og driftsforhold både hos primærprodusent og foredling
- kvalitet i verdikjeden
- hygiene og kontroll

Gjennomføring og styring av disse aktiviteter nyttiggjør seg i første rekke av agrar- og veterinærfaglig bakgrunn.

Opplysningskontorene sine aktiviteter består i hovedsak av:

- annonsering i media
- kampanjer i handelen
- produksjon av materiell rettet mot opplæring/undervisning, omsetning og forbruker
- markedsundersøkelser
- produksjon av informasjon rettet mot industri og handel
- samfunnskontakt, pressekontakt, sponsovirkosomhet

Gjennomføring og styring av disse aktivitetene krever i første rekke ernæringsmessig, samfunnsfaglig og merkantil fagbakgrunn.

Oppgavene til fagsentraene og opplysningskontorene har også forskjellige innhold.

Disse består bl.a. av:

- FOU både i egen regi og gjennom samarbeid med forskningsmiljøene.
Eksempelvis har fire personer med tilknytning til fagsenteret for kjøtt tatt eller vil ha tatt doktorgrad i perioden 2000-2002.
- Forvaltningsoppgaver og myndighetskontakt, f.eks. klassifiseringssystemet for kjøtt og høringer i forbindelse med endringer av rammebetingelser eller forskrifter
- Informasjonsspredning og kommunikasjon
- Kurs og rådgivning etter oppdrag

Tabellen nedenfor viser regnskaps- og budsjettall for aktivitetene til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for perioden 2000–2002 i kjøtt-, fjørfe- og

hagebrukssektoren. Beløpene er i mill. kroner. Tabellen viser også hvordan styrene er sammensatt.

	Kjøtt		Fjørfe		Hagebruk	
	Fagl.tiltak	Oppl.ktr.	Fagl.tiltak	Oppl.ktr.	Fagl.tiltak	Oppl.ktr. ¹
Regnsk 00	48,2	60,2	7,8	20,5	1,8	12,2
Budsj 01	51,6	51,6	8,0	20,6	2,4	13,0
Budsj 02	53,8	54,7	8,2	20,7	1,4	8,6
Styre	FFK	OFK	FFF	OEH	Div	OFG
	<u>Fagstyret</u> 3 fra NK 2 fra KLF		<u>Fagstyret</u> 3 fra PN 2 fra FLF		<u>Idè- og ressursutv.</u> 3 fra PN 2 fra FLF	Styre på 10 pers ²

I tillegg til de virksomhetene som framkommer i tabellen ovenfor, har det de seneste årene i meierisektoren blitt bevilget 9,9 mill. kroner i faglige tiltak. Dette er 8,5 mill. kroner til driften av Norsk Matanalyse og 1,4 mill. kroner til Matmerk. Inntil 1997 mottok Tine Norske Meierier også om lag 8 mill. kroner årlig til egne opplysningstiltak. F.o.m. 2002 har Landbruksdepartementet foreslått i St.prp. nr. 1 at også Brødfakta, etter endringene i kornsektoren, finansieres med midler fra omsetningsavgiften for korn (egen sak i dette møtet). Brødfakta har et budsjett på ca. 4 mill. kroner.

Organisering

Etter jordbruksoppkjøret i 1997 ble det etter initiativ fra Landbruksdepartementet nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede organiseringen av felles faglige tiltak og opplysningsvirksomheten i kjøtt- og fjørfesektoren. Gruppen skulle på fritt grunnlag vurdere spørsmålet om samordning av de bransjevise opplysningskontorene og Stiftelsen Godt Norsk for å få en mer samordnet, kostnadseffektiv og slagkraftig aktivitet. Det ble imidlertid valgt å først se på organiseringen av felles faglige tiltak. Forholdet mellom opplysningskontorene og Stiftelsen Godt Norsk ble ikke tatt med i vurderingen.

Bakgrunnen for nye styringsmodeller for faglige tiltak og opplysningsarbeid var ønsket om å sikre at midlene til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble benyttet til beste for hele bransjen.

¹ Bevilgningen er eksklusiv frukt og grønt i skolen på 10 mill. kroner og til opplysningsvirksomhet for frukt, grønt og poteter bevilget over post 77.15. For 2002 utgjorde bevilgningen over 77.15 totalt 17,5 mill. kroner.

² Styret til OFG har representanter fra Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukerlag, Norsk gartnerforbund, Grøntprodusentenes Samarbeidsråd, OIKOS, Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund, Bama-Gruppen As, Coop Norge, Norgesfrukt AS, Sosial- og helse direktoratet

Resultat ble at det i kjøttsektoren ble utformet en avtale mellom Norsk kjøttssamvirke og Kjøttbransjens landsforbund om etableringen av fagsenteret for kjøtt og opplysningskontoret for kjøtt. Det ble bestemt å etablere et fagstyre med 3 medlemmer fra NK og 2 medlemmer fra KLF med alternering av lederen mellom partene.

På fjørfesektoren ble det etablert tilsvarende avtale mellom Norske Eggsentraler og Fjørfebransjens Landsforening vedrørende Fagsenteret for fjørfe. Disse avtalene ble vedtatt av Omsetningsrådet 09.06.98. For opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) ble det etablert retningslinjer av 19.02.97. OEH styres av et Idè- og ressursutvalg bestående av 5 personer hvor 3 er oppnevnt av Prior Norge og 2 av Fjørfebransjens Landsforening. Formannen oppnevnes av Prior Norge. Denne avtalen ble etter henstilling fra departementet ikke endret under gjennomgangen våren 1998 og ble vedtatt av Omsetningsrådet 09.06.98.

Landbruksdepartementet skriver i brev av 13.03.98 at styringsmodellen bør evalueres etter 4 år.

Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG) ble i 2000 omorganisert til en selveiende stiftelse. Alle søknader om støtte til faglige tiltak og opplysningsarbeid i grøntsektoren sendes direkte til Statens landbruksforvaltning (SLF) som forbereder søknadene for Omsetningsrådet.

Drøfting av behovet for evaluering av opplysningsvirksomheten og av faglige tiltak

Omsetningsrådet gikk i 1991 gjennom bruken av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Gjennomgangen inneholdt vurderinger av prinsipielle og praktiske sider ved bruken av midler, samt hvordan tiltak ble finansiert gjennom andre kilder enn omsetningsavgiften. Både enkelttiltak og samlet bruk av midler ble vurdert med sikte på nøktern og optimal bruk av midlene fra omsetningsavgiften.

Ut fra oversikten ovenfor framgår det at det er store beløp som bevilges til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Disse beløpene utgjør en relativ stor andel av omsetningsavgiften totalt. Det siste tiåret har bruken av midler økt betydelig, særlig for opplysningsvirksomheten.

Omsetningsrådet har signalisert et ønske om en gjennomgang av så vel opplysningsvirksomheten som faglige tiltak. Dette representerer en svært bred gjennomgang. SLF legger til grunn at Omsetningsrådet ønsker en grundig gjennomgang med sikte på solide faglig nøytrale vurderinger av bruken av midler. Det er dessuten spørsmål om to vidt forskjellige aktivitetsområder som krever ulike tilnærminger. Av kapasitetshensyn og fordi det vil kreve ressurser også å følge opp gjennomgangen av disse områdene, mener SLF at det bør foretas en gjennomgang av disse hver for seg og fordelt over tid. Opplysningsvirksomheten foreslås tatt først. SLF vil videre foreslå at evalueringen av styringsmodellen, jf. LDs

anmodning fra 1998, blir gjennomført som en integrert del av gjennomgangen og derved vurdert i sammenheng.

SLF vil komme tilbake til Omsetningsrådet med forslag til gjennomgang av faglige tiltak på et senere tidspunkt.

Opplysningskontorene har på eget initiativ gjennomført løpende evalueringer av kostnadseffektiviteten ved arbeidet. Statens landbruksforvaltning ser det likevel som mest aktuelt at en evaluering av opplysningsvirksomheten, må foretas av nøytrale fagmiljøer utenfor bransjen, og som har nødvendig kompetanse til å vurdere aktivitetene hos opplysningskontorene.

Ut fra at opplysningskontorenes virksomhet utgjør et relativt betydelig område hvor mange interesser er involvert, mener SLF det er viktig å legge vekt på mest mulig åpenhet omkring en evalueringsprosess. SLF vil derfor legge opp til at opplysningskontorene inviteres til å komme med innspill til utforming av et mandat for evaluering av virksomheten. En prosess mot opplysningskontorene vil også bidra til å kvalitetssikre et mandat.

Forslaget til mandat og utlysning/forslag om tildeling av et eller flere eksterne oppdrag for gjennomgang av opplysningskontorenes virksomhet blir så lagt fram for Omsetningsrådet til godkjenning i møtet i mai.

Det ville vært ønskelig med en gjennomgang av disse spørsmålene som kunne hatt effekt allerede fra budsjettet for 2003. Budsjettprosessene i opplysningskontorene starter allerede på forsommeren, og det vil ta tid både å utforme mandat, avtale med eksterne fagmiljøer eller utredere, og å få gjennomført en evaluering som kan legges fram for Omsetningsrådet. Det er derfor ikke mulig å foreta en grundig gjennomgang av disse spørsmålene før med virkning tidligst fra budsjettåret 2004.

Vedtak:

Statens landbruksforvaltning utformer utkast til mandat for en evaluering av opplysningsvirksomheten, herunder den valgte styringsmodellen på området. Markedsregulatorene og opplysningskontorene inviteres til å komme med innspill før mandat legges fram for Arbeidsutvalget i april og til endelig godkjenning av Omsetningsrådet i siste møte i mai.

Møtet ble avsluttet kl. 13.30.